

Vergaderjaar 2021–2022

35 925 XV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2022

Nr. 21

BRIEF VAN STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 november 2021

Hierbij bied ik u het Jaarplan van de Inspectie SZW voor 2022 aan¹. Dit jaarplan geeft een weergave van de inzet en prioriteiten voor 2022 van de Inspectie, die vanaf volgend jaar als de Nederlandse Arbeidsinspectie door het leven gaat².

2022 is het vierde en daarmee het laatste uitvoeringsjaar van het Meerjarenplan 2019–2022 (MJP) van de Inspectie SZW.³

De meerjarige strategische en programmadoelstellingen, zoals geformuleerd in het Meerjarenplan 2019–2022, gelden ook voor 2022. De Inspectie bepaalt haar inhoudelijke prioriteiten op basis van informatie over ontwikkelingen in de samenleving, arbeidsmarkt, beleid en politiek en stelt die waar nodig bij. Omdat het Meerjarenplan al weer enkele jaren geleden is opgesteld, worden de relevante actuele ontwikkelingen in relatie tot de doelen en activiteiten meegenomen.

Hoewel de impact van Covid-19 ook nog in 2022 merkbaar zal zijn, keert de Inspectie in 2022 terug naar de reguliere prioritering. De Inspectie heeft in de afgelopen anderhalf jaar vanwege corona ervaringen opgedaan met nieuwe manieren van interveniëren. Bijvoorbeeld het op afstand behandelen van corona gerelateerde meldingen (telefonisch, digitaal),

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² De Inspectie SZW heet met ingang van 1 januari 2022 «Nederlandse Arbeidsinspectie» en in het Engels «Netherlands Labour Authority». Deze naamswijziging is wenselijk vanwege twee redenen. Nu er een Europese toezichthouder is, moet de naam van de nationale toezichthouder geen misverstand oproepen. European Labour Authority en Netherlands Labour Authority geven duidelijk de verbinding aan en eveneens glashelder het verschil. In het spraakgebruik is (Nederlandse) Arbeidsinspectie gebruikelijker en veelzeggender dan Inspectie SZW. De nieuwe naam voorkomt ook het misverstand dat de Inspectie SZW, gelijk een aantal andere inspecties, als taak zou hebben om toezicht te houden op onderdelen van het Ministerie (SZW). Zie voor meer toelichting de brief aan de Tweede Kamer over de naamswijziging (Kamerstuk 35 570 XV nr. 86).

³ MJP 2019–2022. Kamerstuk 35 000 XV, nr.10, verstuurd naar uw Kamer op 15 november 2018.

waarbij bedrijven digitaal bewijsstukken kunnen overleggen. Deze werkwijze wordt verder ontwikkeld en, waar passend, als interventie ingezet.

Ook werden tijdens de coronacrisis nieuwe risico's zichtbaar. Bijvoorbeeld arbeidsrisico's in sectoren waar besmetting met corona een groter risico vormde (bijvoorbeeld in de pakketbezorging, vleesverwerkende industrie). De Inspectie heeft in dat verband een tweetal rapporten uitgebracht over de kwetsbare positie van arbeidsmigranten. In coronatijd is deze problematiek verscherpt in beeld gekomen door onder andere het Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten.

De aanpak zal naar verwachting onder een missionair kabinet een vervolg krijgen. Ook het massaal thuiswerken brengt andere risico's met zich mee, naast de evidente voordelen die er ook zijn voor werkenden om de balans tussen werk en privé beter te organiseren. En ook op het terrein van bestaanszekerheid staat de hulpvraag van burgers nog meer centraal. Bijvoorbeeld waar sprake is van armoede, schulden, de gevolgen van de door de crisis noodzakelijke beperkende maatregelen, maar ook bij fouten of vergissingen. Op al deze ontwikkelingen wil de Inspectie, ook vanuit haar signalerende rol, alert blijven.

Mocht in de loop van 2022 de pandemie zich zo ontwikkelen dat bijstelling van prioriteiten en activiteiten toch nodig is, dan zal de Inspectie dat melden en zal ik uw Kamer informeren. Tevens zal ook – zodra de inhoud van een nieuw Regeerakkoord bekend is – de Inspectie bezien of dat leidt tot bijstelling van het jaarplan.

Inzet en middelen

Voor de gehele handhavingsketen worden overeenkomstig het Inspectie Control Framework en het MJP vanaf 2018 oplopend naar 2022 50,5 miljoen extra middelen besteed⁴:

1. Intensivering van de inzet op eerlijk werk, waaronder de aanpak van onderbetaling, illegale tewerkstelling en misstanden als arbeidsuitbuiting;⁵
2. Meer inzet op het voorkomen van blootstelling aan gevaarlijke stoffen, waaronder het vaker inspecteren bij grote chemische installaties (Brzo-bedrijven);
3. Betere naleving arbozorgverplichtingen;
4. Aanpakken van het risico op arbeids(markt)discriminatie;
5. Balans (50/50) aanbrengen tussen actieve en reactieve inspecties; en
6. Versterken van de informatiepositie.

De personeelsomvang van de Inspectie gaat conform het Inspectie Control Framework van ongeveer 1.150 fte in 2017 naar 1.570 fte in 2022. Dat is een welkome en forse uitbreiding. Een uitbreiding die een extra inspanning vraagt van een deel van het huidige personeel voor het goed op weg helpen en inwerken van nieuwe collega's (werven, selecteren, opleiden, praktijkbegeleiding, faciliteren).

Lag in de eerste jaren de focus bij het aannemen van inspecteurs vooral op Major Hazard Control (MHC) en arboinspecteurs, vanaf 2021 ligt het

⁴ Het Inspectie Control Framework is door het Ministerie van SZW opgesteld om politieke keuzes te faciliteren. Het document is in mei 2017 aan de Tweede Kamer aangeboden (Kamerstuk 34 550 XV, nr. 74). Op basis van het Inspectie Control Framework zijn middelen vrijgemaakt om de handhaving van de Inspectie SZW te versterken. Dit betreft de hele handhavingsketen, niet alleen de Inspectie.

Zie ook Kamerstuk 29 544, nr. 846

⁵ Hieronder valt ook de verdubbeling van de inspectiedekking op het domein eerlijk werk.

zwaartepunt bij uitbreiding op het gebied van Arbeidsmarktfraude. Met de uitbreiding groeien ook andere disciplines navenant mee, zoals de meldkamer, inspectie-ondersteuning, ICT-specialisten, inhoudelijke specialisten, projectleiders, boete-opleggers en bedrijfsvoering en ook de opsporingstak.

Het eerste hoofdstuk van het Jaarplan gaat uitgebreid in op de implementatie van de prioriteiten uit het Inspectie Control Framework (ICF) in 2022. Hoofdstuk 2 richt zich, in lijn met het meerjarenplan 2019–2022, op de activiteiten om meer zicht te krijgen op maatschappelijk effect. De hoofdlijnen van de voorgenomen doelen en activiteiten in 2022 op het gebied van gezond, veilig en eerlijk werk en bestaanszekerheid komen in hoofdstuk 3 tot en met 5 aan bod. Hoofdstuk 6 gaat in op de kerncijfers, organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering van de Inspectie. Aan het slot zijn de programma-bijdragen opgenomen.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
A.D. Wiersma